

Jak organizować, prowadzić i dokumentować spotkania online

Zapis transmisji LIVE ngo.pl

Zapraszamy do zapoznania się z zapisem transmisji LIVE ngo.pl, przeprowadzonej 23.07.2020 na profilu FB ngo.pl W spotkaniu wzięli udział Monika Chrzczonowicz i Rafał Kowalski z Poradnika ngo.pl.

Nagania wszystkich transmisji LIVE ngo.pl można obejrzeć [tutaj >](#).

[Zasubskrybuj nasz kanał Youtube >](#)

Spis treści

Wprowadzenie	2
Spotkania online – kto i kiedy może je przeprowadzać i czy są jakieś ograniczenia. Ważność decyzji podejmowanych na spotkaniach online.....	3
Co jest potrzebne do zorganizowania spotkania online. Narzędzia – jak wybrać?	7
Czas trwania spotkania online. Planowanie i przygotowywanie spotkania	10
Prowadzenie spotkania, osoby zaangażowane, uczestnicy, zasady, atmosfera na spotkaniu ...	14
Dokumentowanie spotkań online, głosowania, lista obecności. Nagrywanie spotkań.....	18
Co i w jakiej formie wyślemy pod spotkaniu do KRS.....	26

Wprowadzenie

Rafał Kowalski: Dzień dobry, ja jestem Rafał Kowalski, oglądacie LIVE ngo.pl, spotkanie, na którym będziemy mówić o tym: Jak organizować, prowadzić i dokumentować spotkania online. Ja już się przedstawiłem, ze mną jest Monika Chrzczonowicz, która będzie podczas tego spotkania naszą ekspertką. Pewnie większość z was już w ogóle zna Monikę bardzo dobrze, ale poproszę ją dla formalności, żeby powiedziała parę słów o sobie.

Monika Chrzczonowicz: Dzień dobry, Monika Chrzczonowicz. No, skoro będziemy mówić o spotkaniach online, no to my też jesteśmy online, żeby też jakby udowodnić, że można tak robić. Oczywiście, tak jak Rafał powiedział, faktycznie ja dość często bywam na tych LIVE'ach, ale o spotkaniach online mówię po raz pierwszy, więc może się okazać, że nie wszystko wiem i że też będę liczyła na waszą pomoc.

Rafał Kowalski: Na pewno tak nie będzie, Monika, na pewno będziesz wiedziała bardzo dużo. A jak nie będziesz wiedziała na tutaj podczas tej transmisji, to obiecasz, że odpowiesz na wszystkie pytania w komentarzach, prawda?

Monika Chrzczonowicz: Tak, obiecuję.

Rafał Kowalski: Dobrze, powiem jeszcze troszkę o temacie, no, spotkania online. Właśnie się w tej chwili jakby spotykamy online, jakby nie patrzeć. Mówimy o spotkaniach online, dlatego bo one są ważne dla organizacji pozarządowych, bo organizacje z powodów formalnych muszą się spotykać i różne rzeczy ustalać. Mówimy o spotkaniach online, dlatego bo cały czas trwa epidemia i jest to bardzo często dla nas jedyna możliwość spotkania się w większej grupie, nie zawsze możemy się... Nadal jeszcze nie zawsze możemy się spotykać tak zwyczajnie twarzą w twarz. Mówimy też o tym, bo są specjalne przepisy, które organizacjom ułatwiają te spotkania. Mówimy, bo są różne wątpliwości, większość się koncentruje wokół tego, jak dokumentować takie spotkania i o tym też powiemy. Kilka informacji technicznych na początek. Prośba do was, do oglądających nas, żebyście potwierdzili, że jesteście

tam po drugiej stronie, dali nam sygnał, czy nas dobrze widać, czy nas dobrze słychać. Spotkanie, jak zwykle, planujemy na około 45 minut. Spotkanie będzie... Teraz jest transmisja na żywo, ale będziecie mogli sobie też obejrzeć tę transmisję, bo ona oczywiście zostanie na Facebooku, będzie też na naszym profilu na YouTube, więc zachęcam, żeby go subskrybować, będziecie mieli wtedy aktualne informacje, że ta transmisja się pojawiła. Powiedziałem, ile będziemy mniej więcej się z wami widzieć. Co jeszcze mam powiedzieć? No, zachęcam was do tego, żebyście zadawali oczywiście pytania w komentarzach, my te pytania podczas live'a będziemy starali się wykorzystać i na część z nich odpowiedzieć. Bardzo do tego zachęcamy, żeby zadawać pytania. A ja do was już na sam początek mam takie pierwsze pytanie: Czy już może odbyliście jakieś spotkanie online? Ale nie chodzi mi o takie zwykłe spotkanie, bo czasami tak po prostu się widzimy, żeby pogadać z współpracownikami, czy nawet ze znajomymi. Chodzi mi o spotkanie już takie formalne organizacji pozarządowej. Czyli na przykład, czy odbyliście online posiedzenie zarządu albo walne zebranie stowarzyszenia. Może już coś takiego się w waszej organizacji wydarzyło. Bardzo chętnie byśmy się dowiedzieli, że to się rzeczywiście dzieje. Dobrze, teraz przejdę już do takiego pierwszego bloku pytań do naszej ekspertki Moniki. I będę chciał zacząć od tego, że będę chciał zwrócić waszą uwagę na to, że właśnie pojawiły się przepisy, które organizacjom pozarządowym te spotkania online ułatwiają. Dlaczego spotykamy się online, to już żeśmy sobie troszkę... ja tutaj zdążyłem powiedzieć, to jest w tym momencie dosyć oczywiste.

Spotkania online – kto i kiedy może je przeprowadzać i czy są jakieś ograniczenia. Ważność decyzji podejmowanych na spotkaniach online

Rafał Kowalski: I pierwsze pytanie moje do Moniki jest takie: Czy jeśli chodzi o spotkania online, to czy są jakieś... czy my jako organizacje pozarządowe mamy jakieś ograniczenia? Czy jest jakiś rodzaj spotkania, który w ten sposób nie możemy albo formalnie, albo z innych powodów zorganizować?

Monika Chrzczonowicz: Tak, rzeczywiście Rafale, przygotowując się do tego spotkania dzisiejszego, patrzyłam na scenariusz i tak się zastanawiałam, dlaczego ty mi zadajesz pytanie, czy my nie możemy zrobić jakiegoś spotkania. No, każde możemy tak naprawdę zrobić spotkanie, bo tak jak już powiedziałaś, te spotkania online, one są formalne i nieformalne. Znaczący my, jakby formalnie się możemy spotykać w różny sposób. Znaczący, z różnych powodów, no nie tyle w różny sposób, no bo mówimy o spotkaniach online, ale z różnych powodów. I te formalne spotkania dotyczą również zespołu. To znaczący, to nie chodzi tylko i wyłącznie o to, że my musimy podejmować na nich jakieś kluczowe decyzje, chociaż dzisiaj o takich w szczególności będziemy mówić, ale też takie spotkania, na których coś przedyskutujemy, to one są niezwykle istotne. I to, że my możemy to robić teraz online... Znaczący, zawsze mogliśmy. To znaczący, takie rzeczy zawsze mogliśmy też robić, tak. I w mojej organizacji tak się działo. Wiem, że w niektórych organizacjach w komentarzu na Facebooku padła... Dyskutowałam z taką organizacją osób niepełnosprawnych, oni jakby pisali, że oni od 2015 roku właściwie tak działają, że wszystkie spotkania odbywają online, bo to jest po prostu efektywniejsze i wygodniejsze dla nich. Natomiast to, o czym ty mówisz, o takiej formalnej stronie, to faktycznie zostało wprowadzone przez przepisy Tarczy. Znaczący, jak była druga Tarcza uchwalana, to zostały wprowadzone przepisy w ustawie „Prawo o stowarzyszeniach” oraz w ustawie Prawo... w ustawie o fundacjach, dotyczące tego, że nie tyle my się możemy spotykać, bo zawsze mogliśmy, ile my możemy podejmować decyzje w taki sposób. To znaczący, jeśli się spotykamy online, to podjęte w tym czasie decyzje, one są ważne i one obowiązują również wobec takich organów zewnętrznych, no bo to jest zwykle główna obawa organizacji, czy jeśli my się spotkamy tak online i fizycznie nie będziemy niczego podpisywać, to czy to będzie okej. Znaczący, czy ta decyzja będzie ważna.

Rafał Kowalski: Dobrze, to wiemy już, że są takie przepisy. Powiedziałaś o tych przepisach, ale powiedz troszkę już w tym... ale może to nie zostało dobrze tak podkreślone. Powiedz właściwie, no bo skoro się spotykaliśmy od zawsze. Niektóre organizacje bardzo już długo wykorzystują taki sposób spotykania się, bo było to dla

nich wygodne, to dlaczego w ogóle się pojawiły te przepisy? Do czego one były potrzebne? Z jakiego powodu trzeba było to uregulować, żeby można było to stosować?

Monika Chrzczonowicz: Wiesz co, bo tutaj, tak jak powiedziałam, nie chodzi o samo spotkanie się. Tylko o ten... tą ważność naszych decyzji. Stowarzyszenia i fundacje, jak doskonale o tym wiecie, posługują się statutem i niektóre organizacje w statucie od razu wpisywały sobie taką możliwość podejmowania decyzji elektronicznie a inne tego nie miały. I w momencie, kiedy nie było takiego zapisu w statucie, to decyzja podjęta elektronicznie, tak, online, na spotkaniu takim online, mogła zostać zakwestionowana, znaczy, nie przyjęta. Krótko mówiąc i wprost, KRS-y na przykład odrzucały takie wnioski. I to też oczywiście, z KRS-em można i my zawsze namawiamy do tego, żeby dyskutować, natomiast, no to jest uciążliwe jednak, w związku z tym ustawodawca wprowadził takie przepisy, które ułatwiają... ułatwiają po prostu prowadzenie takich spotkań... podejmowanie takich decyzji elektronicznie. No z tym, że niestety wprowadził je tylko na czas epidemii.

Rafał Kowalski: No właśnie.

Monika Chrzczonowicz: I to jest ból trochę, bo owszem, teraz my możemy z tego korzystać, natomiast jeśli już... tak naprawdę życzę sobie, żeby już przestał być ten stan epidemii, no ale jeśli on... jakby nie będziemy mieli tego stanu epidemii, no to wtedy niestety, ale z przepisów nie będziemy mogli korzystać. Chyba, że... Chyba, że co? Wpiszemy sobie to do statutu.

Rafał Kowalski: Będziemy mieli zapis w statucie.

Monika Chrzczonowicz: Dokładnie.

Rafał Kowalski: Dobrze. Ja bym poprosił tutaj, żebyśmy pokazali naszą pierwszą planszę, żeby sobie to utrwalić, że te przepisy są i że pozwalają nam organizować spotkania online i że one są ważne te spotkania i te decyzje podjęte podczas tych

spotkań są ważne. W komentarzu znajdziecie też odesłanie do takich naszych tekstów, gdzie więcej o tym piszemy. I co? Apelujemy, bo ponieważ teraz się uczymy tych spotkań online. KRS-y się uczą, że mogą od nas dostać dokumenty, decyzje, które zapadły na takich spotkaniach i te decyzje będą ważne. Więc apel jest... jeżeli już się tego nauczymy, to chyba nie warto tego zmarnować, warto, żeby takie przepisy funkcjonowały też już po zakończeniu epidemii.

Monika Chrzczonowicz: Tak, zawsze, żeby funkcjonowały, bo to faktycznie wielu organizacjom ułatwia. Natomiast ja się zastanawiam, czy nie pojawiły się jakieś odpowiedzi w komentarzach dotyczące tego pierwszego pytania: Czy już mieliście takie spotkania formalne czy nie? A zastanawiam się nad tym, bo była też taka ankieta przed poprzednim naszym livestreamem na Facebooku, gdzie większość z was powiedziała, że takie spotkania online, one są trudniejsze dla was, więc ja mam tutaj po prostu takie pytanie, czy jakieś odpowiedzi już się na ten temat pojawiły? Bo chętnie też się dowiem, czy w waszym przypadku również to jest trudniejsze, czy akurat tak się trafiło, że ankietowani tak nam odpowiedzieli.

Rafał Kowalski: No właśnie, czy to jest trudniejsze, to troszkę my postaramy się... no, my nie tyle odpowiemy na pytanie, czy to jest trudniejsze, ale postaramy się te trudności po prostu zmniejszyć, to znaczy opowiedzieć wam, jak to dobrze zrobić, żeby to nie było takie trudne. Jest już pierwsze pyt... Nie ma jeszcze odpowiedzi, Moniko, na te twoje pytania, które przed chwilą żeś się zastanawiała, czy jakieś odpowiedzi są. Ale jest już pierwsze pytanie od Iwony i ono dotyczy czegoś, o czym będziemy za jakiś czas mówić, mianowicie Iwona się pyta: Czy jest możliwość zorganizowania głosowania tajnego online? To będziemy o tym mówić, prawda, w trakcie tak tutaj naszego live'a. Ja jeszcze wrócę do tego pytania. Ale teraz przypomnę, teraz przypomnę, że oglądacie LIVE NGO.PL, live jest o organizowaniu, o przygotowywaniu, o dokumentowaniu spotkań online. Bardzo wasz proszę, polećcie znajomym ten live, może jeżeli nie oglądają teraz, nie wiedzieli o nim, zapomnieli,

może dołączą do nas, a może obejrzą sobie za jakiś czas, jak będą mieli chwilkę. A my wracamy do pytań.

Co jest potrzebne do zorganizowania spotkania online. Narzędzia – jak wybrać?

Rafał Kowalski: Co jest w ogóle potrzebne do tego, żeby zorganizować takie spotkanie online? Moniko? Albo mi się wydaje, albo nam tutaj Monika... Halo. Dotarło pytanie do Moniki? Proszę, no, o spotkaniach online mamy spotkanie i tutaj technologie nam zawiodły i chyba Monika nam zniknęła na jakiś czas. Mam nadzieję, że tylko na jakiś czas. Słuchajcie, na pewno za chwilę Monika do nas dołączy. Ja jej nie widzę, wy też nie widzicie, widzicie tylko mnie. Ja wam zbyt dużo nie opowiem o spotkaniach online, dlatego bo ja sobie przygotowywałem tylko pytania, a to Monika przygotowała odpowiedzi, ale na pewno za chwilę do nas dołączy, więc poczekajmy chwilkę. Zobaczę, czy przez ten czas, czy może w komentarzach pojawiły się następne pytania. Nie, pytania nie, ale mam tutaj sygnał, że już mówicie nam, że się spotykaliście online. I co tutaj więcej piszecie? Ale co więcej, mieliście zapisaną taką możliwość w statucie. Mhm. No to na pewno jest dobre, bo to pozwoli wam się spotykać online, nie tylko podczas epidemii. Proszę, a tutaj jest element następny, mianowicie pisze Artur, że w stowarzyszeniu jego, standardem jest głosowanie w trybie obiegowym. Ja mogę troszkę powiedzieć o tym trybie obiegowym, bo przepisy, które przed chwilą ześmy z Moniką omówili, te mówiące o spotkaniach online, że możemy to robić, możemy się spotykać online, to tak naprawdę przepisy o dwóch rzeczach: o spotkaniach, że one są ważne i na nich można podejmować decyzje, ale też o głosowaniu obiegowym, czyli że możemy podjąć jakieś uchwały w stowarzyszeniu, w fundacji, w ogóle tak naprawdę się nie spotykając. My troszkę podczas tego live'a będziemy się koncentrować na spotkaniach a nie na samym głosowaniu online. Ale to tutaj dobrze, że nam Artur przypomniał, że te przepisy dotyczą również właśnie takiego głosowania obiegowego, głosowania, które pozwala nam w trakcie epidemii, jeśli nie mamy tego zapisane w statucie, albo tak w ogóle, jeśli w statucie mamy to zapisane, na podejmowanie decyzji właśnie nawet bez

konieczności spotkania się. Proszę, my z Moniką żeśmy się zastanawiali, czy spotkania online są trudniejsze, a tutaj Patrycja pisze, że dla niej zdecydowanie łatwiejsze jest spotkanie online, niż takie spotkanie analogowe, zwyczajne, ponieważ może korzystać z kilku narzędzi i... ale no widać, że to już po prostu jest kwestia taktyki, bo pisze też Patrycja, że na co dzień używa tego w stowarzyszeniu. Monika do nas dołączy? Jest jakaś szansa? Mam też tutaj sygnał od Wojtka, że owszem, u niego w organizacji spotkania online się odbywały, ale bez podejmowania decyzji i bez podejmowania uchwał. My będziemy mówić o tym, że spotkania takie są możliwe i jak najbardziej można na nich podejmować decyzje i można... i można również podejmować uchwały, i też będziemy starali się wytłumaczyć, co zrobić, żeby te uchwały były potem przez różne urzędy, między innymi KRS, honorowane. Paulina natomiast sygnalizuje nam tutaj, że najtrudniej jest to spiąć narzędziowo. No właśnie, tutaj mamy teraz dowód na to, jak trudno jest to spiąć narzędziowo. Ponieważ je tu wypowiedziałem, to mi się utrwaliły i będę do nich wracał. Ale teraz wrócę do pytania, troszeczkę już odpowiedziałaś, powiedziałaś, że ci zerwało internet, więc pewnie do tych spotkań online jest internet potrzebny.

Monika Chrzczonowicz: Tak.

Rafał Kowalski: Ale powiedz nam coś więcej. Co jest potrzebne do zorganizowania spotkania online?

Monika Chrzczonowicz: To rzeczywiście, tak, internet jest tą rzeczą niezbędną. Dobrze, żeby on był dobrym internetem i wydawało się, że właśnie ja mam nawet całkiem niezły, bo światłowód, no ale... ale czasem nie działa. Natomiast to, co oprócz samego internetu jest potrzebne, to też wybranie narzędzia, w jakim my się będziemy spotykali i ten wybór narzędzia, on jest bardzo ważny i bardzo istotny ze względu na naszych uczestników. To znaczy, wybierajcie takie narzędzie, które jest wam znane, waszym osobom, członkom, członkiniom zarządu, czy to... czy stowarzyszenia również, albo znane, albo łatwe w obsłudze. Zapytajcie się też najpierw o to i naprawdę przetestujcie na małej grupie, jeśli robicie duże walne spotkanie członków, a takie

spotkania wiem, że się odbywają, bo też mam takie pytania o porady w tej sprawie, to przetestujcie sobie to na mniejszej grupie. Sprawdźcie, czy tam wszystko działa. W jaki sposób, w razie czego, włączać mikrofon, włączać kamerę. Te wszystkie rzeczy powinniście wy przetestować najpierw. Dlaczego? Dlatego, żeby napisać o tym uczestnikom spotkania. Oni tego nie muszą wiedzieć, to osoba, która prowadzi powinna wiedzieć takie techniczne rzeczy i techniczne szczegóły.

Rafał Kowalski: My żeśmy przed livestreamem, w ramach takiej zachęty do live'a, puszczałem też taką naszą krótką animację. Filmik o tym, jak przygotować kamerę do takich spotkań online, więc zachęcamy, żeby do tego wrócić i sobie tam zajrzeć, a może pewnie też za chwilę w komentarzu link do tego może się pojawić. Tutaj, jak nam na chwilę zniknął, to ja czytałem różne takie wypowiedzi z komentarzy i między innymi mamy już odpowiedzi na pytania, czy nasi obserwatorzy próbowali się tutaj spotykać online. I sporo jest takich informacji, że tak. Między innymi ktoś pisze, że spotykał się na ZOOM-ie, ale płatnym. To nie jest konieczność, żeby zapłacić za taki program, są również, jest również możliwość skorzystania z programów bezpłatnych, nie tylko... nie ograniczają nas tutaj jakoś bardzo środki?

Monika Chrzczonowicz: Tak. Znaczący, jeśli chodzi o wybór narzędzia, to on zależy, moim zdaniem, od dwóch rzeczy. Jedno to to, czy my to narzędzie znamy i czy ono jest jakby dla nas takie przyjazne, no ale drugie to też jest liczba osób, która ma się spotkać. Natomiast my o narzędziach, które są dostępne i których można używać, też pisaliśmy i link powinien się pojawić również w komentarzach. Dużo piszemy w ogóle o narzędziach. Sektor 3.0 pisze świetne teksty, więc też korzystajcie z tych opisów i z tych informacji.

Rafał Kowalski: Tak, cały zestaw komentarzy będziecie mieli... cały zestaw linków będziecie mieli, na koniec podamy, wrzucimy w komentarze. Powiedz mi, a czy na wybór narzędzia i w ogóle na to, co jest nam potrzebne właśnie do tego spotkania online ma jakiś wpływ dla jak dużej grupy organizujemy takie spotkanie?

Monika Chrzczonowicz: Tak, tak, no to jest druga rzecz, od której zależy wybór naszego narzędzia, no bo jeśli my chcemy się spotkać w niewielkiej grupie, to możemy sobie skorzystać z takich... no nie wiem, z Messengera chociażby. Chociaż teraz Messenger ma też jakby możliwość spotykania się dla większych grup, no ale jakby tych możliwości jest naprawdę dużo. No, ja nie jestem pewnie w stanie wymienić też wszystkich, jakie są. Natomiast jak najbardziej to... znaczy wybór narzędzia jest związany i z tym, jak duża będzie grupa, ale też z tym, co my tak naprawdę chcemy też zrobić w czasie takiego spotkania, no bo jeśli my potrzebujemy, żeby udostępnić prezentację chociażby, no bo pokazujemy... Jest to walne zebranie członków, na którym my chcemy zatwierdzić sprawozdanie finansowe. To jest dość częste obecnie po przesunięciu terminów, takie walne się odbywają. No i chcemy po prostu pokazać. I też chcemy pokazać, co zarząd zrobił, czyli jakby zaprezentować się. No to ja bym nie wybierała Messengera, bo tam nie specjalnie wiem, czy jest taka możliwość. Może jest w jakiś zaawansowanych wersjach, jeśli jest, to mi to napiszcie. Natomiast na pewno wiem, że jest to dostępne w tym ZOOM-ie, o którym już wspomniałeś i na którym akurat ja pracuję i mi się wydaje on... no dla mnie jakby przyjazny. Natomiast... Znaczący trzeba też patrzeć na to, czy on ma, nie wiem, interfejs, w jakim on jest języku, tak, czy on jest po angielsku, czy jest po polsku i czy to nam przeszkadza, czy nie przeszkadza, bo bardzo różnie mają te narzędzia. Możecie nam napisać z jakich wy narzędzi korzystacie, bo to jest zawsze ciekawe, które jest jakby dla was najlepsze.

Rafał Kowalski: Dobrze, a bo żeśmy dużo, w sumie sporo powiedzieli już o tych narzędziach, a teraz jakby przejdźmy do takich troszkę też rzeczy innych, praktycznych. Elementem przygotowania się do spotkania jest zaplanowanie to, ile ono będzie trwało. To jest troszkę powiązane, planujemy, co na nim będzie, więc generujemy jakby to, ile będzie trwało takie spotkanie.

Czas trwania spotkania online. Planowanie i przygotowywanie spotkania

Rafał Kowalski: Ile powinno trwać spotkanie online? Czy tutaj jesteśmy jakoś ograniczeni? No, narzędziami chyba nie, ale może coś innego nas ogranicza?

Monika Chrzczonowicz: Trochę narzędziami tak, bo bezpłatna wersja ZOOM-a wymusza na nas 40-minutowe sesje.

Rafał Kowalski: A jednak, mhm.

Monika Chrzczonowicz: Natomiast... i być może to jest ten optymalny czas. To znaczy, faktycznie przy spotkaniach online ten czas jest krótszy niż przy takich spotkaniach w realu i po to, żeby tak, wiecie, dobrze pracować, żeby to było efektywne też, tak, no to przyjmuje się taki czas około 50 minut. Możemy oczywiście robić dłuższe spotkania, ale wtedy zaplanujmy też przerwy. Przerwy, które są również po to, żeby ludzie odpoczęli trochę od ekranu komputera. W czasie spotkań online jest inny rodzaj skupienia. Znaczący, nawet jak my tutaj teraz rozmawiamy, to jest trochę inaczej niż, jak prowadziliśmy takie live'y siedząc obok siebie w fotelach na Szpitalnej, więc jakby to skupienie ma znaczenie też dla osób, które są na takim spotkaniu. Raz, że dla osoby, która to prowadzi, żeby utrzymać tę uwagę, no ale dwa, że też dla osób, które są po drugiej stronie, żeby faktycznie efektywnie słuchać, no, po coś się spotykamy. I Rafał, jeszcze powiedziałaś taką rzecz, że my planujemy to spotkanie, bo to jest rzecz najważniejsza, takie spotkanie, jak każde inne, też takie, jak w realu, ono musi być zaplanowane. Znaczący, musimy wiedzieć, co my chcemy powiedzieć, co my chcemy pokazać, po co my się w ogóle spotykamy. Ten program spotkania powinni też uczestnicy nasi dostać wcześniej. Znaczący, oni też powinni być przygotowani do tego, co się wydarzy. Oczywiście, że są takie elementy, zawsze są, że coś wylejmy...

Rafał Kowalski: Które nas zaskoczą, mhm.

Monika Chrzczonowicz: No tak, na przykład internet.

Rafał Kowalski: Brak internetu.

Monika Chrzczonowicz: Brak internetu, to prawda. Ale chodzi o to, że jeśli my mamy jakieś, wiesz, dokumenty, tak, ja powiedziałam o tym, że jest walne zebranie, taki przykład: jest walne zebranie członków, na którym przedstawiamy sprawozdanie

finansowe i pokazujemy też takie sprawozdanie z tego, co zrobił zarząd w czasie ostatniego roku. No to ja uważam, że te dwie rzeczy, one powinny zostać wysłane wcześniej do uczestników. Nawet jeśli my będziemy potem jeszcze to omawiać, tak. To tym bardziej, powinny być wysłane po to, żeby uczestnicy mieli szansę, nasi członkowie mieli szansę, żeby się z tym zapoznać. I jakby, jeśli będą mieli jakieś pytania, no to my jesteśmy też przygotowani na to, żeby na nie odpowiedzieć. Oni mają szansę po prostu...

Rafał Kowalski: Zresztą to w jakimś sensie, jak rozumiem, przypomina tak naprawdę, to jest to podobieństwo między spotkaniami online, a spotkaniami tymi analogowymi. My tak naprawdę takie rzeczy, które będą omawiane, z którymi powinni się zapoznać uczestnicy, wysyłamy wcześniej, prawda.

Monika Chrzczonowicz: Tak, tak. Tutaj nie ma właściwie żadnej różnicy, Rafał, ja chciałam powiedzieć, że to, czy my się spotykamy online, czy my się spotykamy tak realnie, to nie zwalnia nas z obowiązku przygotowania takiego spotkania.

Rafał Kowalski: Mhm. Im lepiej on będzie przygotowany, tym szybciej go skończymy i sprawniej przeprowadzimy. Chciałbym jeszcze zadać ostatnie pytanie z takiego jakby bloku, mówiącego o tym, co przed spotkaniem. I spróbuję potem wyłowić troszkę pytań z komentarzy. A ostatnie pytanie dotyczy tego, jak powiadamy o spotkaniu. Tu pewnie też będzie dużo podobieństw z takim zwyczajnym spotkaniem.

Monika Chrzczonowicz: No, to znowu, to jest trochę pytanie, czy my mamy jakąś procedurę w ogóle określoną w statucie na to, kiedy taka informacja o spotkaniu powinna powstać...

Rafał Kowalski: Bo chodzi nam tu o te bardziej formalne spotkania w tym pytaniu, o te posiedzenia, czy walne zebrania, bardziej o tym tu w tej chwili mówimy, tak?

Monika Chrzczonowicz: Tak, ja... Znaczy, tak, na razie chciałam o tym powiedzieć, a potem o tej drugiej części. To znaczy, jeżeli my mamy procedurę przewidzianą w

statucie, dotyczącą tego, kiedy my musimy powiadomić naszych członków na przykład o walnym zebraniu członków, albo o spotkaniu rady, to my idziemy zgodnie z procedurą. To, że użyjemy innego narzędzia, że się spotkamy nie w sali takiej rzeczywistej a w sali wirtualnej, no to... to jest tylko ta jedyna różnica. Natomiast całe zawiadomienie idzie w sposób standardowy, tak jak do tej pory, jeśli wysyłaliśmy maile, to idzie to mailem. Jeśli szły listy polecane, bo jeszcze niektórzy tak wysyłają, to idzie list polecany. Jeśli to były smsy, to idą smsy. Ten sam sposób, jaki stosowaliśmy do spotkań takich w realu, stosujemy tutaj. Natomiast jeśli chodzi o takie mniej formalne spotkania, albo też spotkania bardziej otwarte, które robimy, no nie wiem, dla naszych sympatyków, oni nie są naszymi członkami, ale raz do roku jakby spotykaliśmy się z przyjaciółmi naszej fundacji, tak. Znaczą, takie spotkanie po prostu, na którym też trochę opowiadaliśmy o tym, co się działo i chcemy to zrobić w formie online, no to tutaj też ważne jest, żeby tych uczestników powiadomić w miarę wcześniej, to znaczy, tak jak też robiliśmy to poprzednio, wysłać im informację, że takie spotkanie się odbędzie. I tu, moim zdaniem, ważna rzecz, proście osoby o to, żeby potwierdziły wam, czy będą na takim spotkaniu, czy nie. Żeby też mniej więcej zorientować się, jak dużo będzie osób, żeby też przewidzieć ewentualnie, nie wiem, jakieś bloki dla tych osób, po prostu, żeby sobie dobrze zaplanować też to.

Rafał Kowalski: Dobrze, za chwilę przejdziemy do takiego bloku, gdzie będziemy mówić, jak już samo spotkanie jest prowadzone. Natomiast chciałbym jeszcze wyłować parę pytań. I tutaj mi... uderzyły mnie takie pytania, na które odpowiadając możemy upewnić osoby, które uczestniczą w naszym live, że jednak warto organizować te spotkania, bo można po prostu. Między innymi pyta Patryk: A co ze spotkaniem sprawozdawczo-wyborczym, czy podczas takiego spotkania online mogą być przeprowadzone wybory?

Monika Chrzczonowicz: Mogą, Patryku, jak najbardziej, w czasie takiego spotkania możesz też przeprowadzić wybory. Tu prawdopodobnie za tym pytaniem kryje się jeszcze jedno, dotyczące tego, a co jeśli ja mam wybory tajne? Jeśli tak jest Patryku, to

możesz to potwierdzić nam w komentarzu. Natomiast nawet niezależnie od tego, czy akurat tam to pytanie się kryło, czy nie, to ja od razu też odpowiem. Mamy takie możliwości i mamy takie narzędzia, znowu, to jest kwestia wyboru narzędzia, które pozwalają na to, żeby zrobić wybory tajne. Różnego rodzaju ankiety, które dają możliwość jednokrotnego wyboru, zagłosowania. Znowu, o tych narzędziach były informacje w tekście Tomka Kelera, ale to nie są pewnie wszystkie, no bo on też jakieś opisywał... opisywał nie wszystkie narzędzia, które są dostępne na świecie, dotyczące takiej możliwości tajnego również zagłosowania. Więc tak, jak najbardziej.

Rafał Kowalski: Ciągłe się pewnie pojawiają nowe, bo ta potrzeba teraz organizowania takich spotkań jest coraz większa. Dobrze, przypomnę, że oglądacie LIVE ngo.pl o tym, jak przygotowywać, o tym jak organizować, poprowadzić i dokumentować spotkania online. Jak przeglądałem przed chwilą pytania w komentarzach, to sporo chyba będzie... sporo jest chyba właśnie o tym dokumentowaniu i tutaj jest sporo wątpliwości. Ale my idziemy po kolei i teraz przeprowadzamy spotkanie.

Prowadzenie spotkania, osoby zaangażowane, uczestnicy, zasady, atmosfera na spotkaniu

Rafał Kowalski: I pytanie moje jest takie: Kto właściwie powinien prowadzić takie spotkanie, czy wystarczy jedna osoba, czy powinniśmy stworzyć jakąś grupę, jak to tutaj praktycznie dobrze zrobić?

Monika Chrzczonowicz: Wiesz co, w ogóle spotkanie, tu są dwie rzeczy. Raz, że samo... tu też widzę podobieństwo z organizacją takiego spotkania w realu. Po to, żeby ktoś... żeby takie spotkanie się odbyło, musisz mieć organizatora. W przypadku spotkania online też musisz mieć organizatora, który zakłada tę wirtualną salę, tak, jest tym hostem.

Rafał Kowalski: Czyli obsługuje ten program, który będzie nam pomagał to sprawozdanie, spotkanie zrobić w ogóle.

Monika Chrzczonowicz: Tak, jest takim technicznym, taką osobą, która po prostu wygeneruje link, który potem jest gdzieś wysyłany, no to tak najczęściej wygląda. I to jest jedna osoba. Natomiast jeszcze potem, w czasie już samego spotkania, dobrze jest, żeby też jeszcze ktoś to spotkanie prowadził. I to nie musi być dokładnie ta sama osoba, która jest tym naszym...

Rafał Kowalski: Technicznym.

Monika Chrzczonowicz: ...administrującym, technicznym, tylko może też być inna osoba. Bo zwłaszcza przy takich dużych spotkaniach, wtedy kiedy my się spotykamy, nie wiem, mamy walne zebranie i jest 50 osób, to warto, żeby podzielić sobie role. To znaczy, ktoś obsługuje technicznie, wpuszczając wszystkie osoby, odpowiada na różne techniczne problemy i techniczne sytuacje, które się zdarzają, no brak internetu, okej, na to nie poradzimy, ale włączenie głośnika, czy słycać, czy nie słycać, to warto, żeby był ktoś, kto potrafi też pomóc, tak i wesprzeć, więc dlatego to jest ten taki administrator, ten techniczny czy ta techniczna i też od razu dodam, że w zaproszeniu, które będzie wysyłane do członków, no to warto, żeby od razu podać też kontakt do tej osoby, że od strony technicznej to zajmuje się tym ta i ta osoba, i w razie potrzeby proszę się z nią kontaktować, tak, bo to mocno ułatwia. Druga rzecz, jeśli chodzi o prowadzenie, no to tak, jak powiedziałam, ktoś powinien prowadzić w ogóle to spotkanie, to znaczy iść zgodnie z planem, po kolei tymi punktami, które tam sobie zaplanowaliśmy. Dać też przestrzeń ludziom na to, żeby mieli szansę się wypowiedzieć, czyli dbać po prostu o atmosferę, bo to jest cały czas, jak na normalnym spotkaniu, my dbamy o atmosferę, patrzymy czy ktoś chce się zgłosić, czy ktoś chce zabrać głos, więc to są takie istotne rzeczy, które jakby są ważne z punktu widzenia prowadzenia takiego spotkania. No i ja tak naprawdę uważam, że powinna być jeszcze trzecia osoba, no minimalnie dwie, ale trzecia osoba, która robi notatkę. Bo to już jakby przechodzimy do tego dokumentowania, o które pytaacie. I rozumiem, Rafał, że tam sporo jest pytań. Natomiast tutaj, już przy samym prowadzeniu spotkania, warto żeby też wybrać osobę, która robi notatkę. I znowu, słuchajcie, jeżeli

to jest formalne, walne zebranie członków, to tak naprawdę, to jest przewodniczący, czyli ten, który prowadzi oraz protokolant, tak, ten który jakby robi tę notatkę.

Rafał Kowalski: Czyli znowu mamy analogię z normalnym, zwyczajnym takim spotkaniem twarzą w twarz.

Monika Chrzczonowicz: Tak, tak, tak. To ja odpowiedziałam.

Rafał Kowalski: Dobrze, a ja wyłowiłem tutaj z komentarzy, bo troszkę sami sobie rozwiewacie swoje wątpliwości, bo Paulina pisze, że korzystali z ZOOM-a, że nagrali walne podczas właśnie tego posiedzenia online, że były głosowania jawne i były głosowania tajne, czyli jakby zrobili wszystko to, czego się spodziewamy po walnym zebraniu i umożliwiło im to narzędzie, i mogli to zrobić online. Więc mamy jakby żywe potwierdzenie od Pauliny. Przejdźmy jeszcze do tego spotkania. Wybraliśmy prowadzącego, mamy jakby tę grupę, która tym zawiaduje, spotkaliśmy się, zaczynamy. Czy coś na sam początek warto jakby... jak zacząć? Na każdym zebraniu jest taki problem, prawda, no właśnie.

Monika Chrzczonowicz: Powiedzieć dzień dobry, przywitać się po prostu. Znaczący, moim zdaniem, to jest bardzo ważne i możemy się trochę śmiać, ale faktycznie tak jest. Na każdym zebraniu warto się przywitać, natomiast tutaj z tym przywitaniem też warto poczekać i znowu tutaj jest analogia do takiego zebrania na sali jakiejś normalnej. Czekamy, aż się ludzie zbiorą. I tutaj też, czekamy, aż się ludzie zbiorą. Czyli dajmy wcześniej, otworzymy wcześniej to miejsce, ten wirtualny nasz pokój, tę wirtualną naszą salę i dajmy się ludziom zebrać. I to jest taka dobra rada, żeby jeśli sobie wymyśliliśmy, że zaczynamy o 14., tak jak dzisiaj naszego live'a, to możemy napisać również w tym zaproszeniu informację, że już jakby możliwość wejścia do tego pokoju wirtualnego będzie od 13.50. 10 minut, to jest sporo czasu, żeby wszystkie osoby się włączyły. No, oczywiście ja wiem, kwadrans akademicki obowiązuje często, okej, niech będzie kwadrans akademicki, możemy poczekać. Witamy się, więc ta osoba, która jakby prowadzi, to wita się. Zawsze warto zapytać, tak jak ty Rafał pytasz na każdym

live, czy nas widać, czy nas słychać, bo to jest... spotkanie online powinno się odbywać w czasie rzeczywistym, gdzie wszyscy widzą i wszyscy słyszą. Można wyłączyć kamery, bo kamery obciążają... obraz po prostu obciąża bardziej. W czasie samego spotkania warto mieć wyłączone mikrofony oprócz osoby, która mówi i to są pewne zasady, o których właściwie powinniśmy napisać wcześniej nawet do naszych uczestników, jak będzie takie spotkanie wyglądało i na samym początku naszego spotkania warto je przypomnieć.

Rafał Kowalski: Przypomnieć, mhm.

Monika Chrzczonowicz: Tak. Ja się, znowu, chciałam się zapytać też naszych uczestników, skoro oni już są tacy doświadczeni, czy oni jeszcze jakieś mają takie dobre rady na sam początek spotkania, o czym jeszcze powinniśmy pamiętać.

Rafał Kowalski: Dobre rady pewnie będą, ale ja wyłowilem na początek spotkania pasujące pytanie. Pyta się Damian, no to jest taki często, że tak powiem, częsty problem podczas normalnych spotkań, zebrań, ale on się też pojawia chyba analogicznie przy onlinach. Mianowicie, co z kworum przy zebraniu oraz z pierwszym i drugim terminem. Mamy takie... wiemy, że to jest częsta praktyka stowarzyszeń, ustalenie tego pierwszego i drugiego terminu. Możemy zrobić tutaj analogię do spotkań online?

Monika Chrzczonowicz: Tak. Znaczy jakby do spotkań realnych, tak?

Rafał Kowalski: Tak.

Monika Chrzczonowicz: Czy na spotkaniu online możemy zrobić... Tak, ja nie widzę żadnego problemu, dlatego że spotkanie online... znaczy, online to jest tylko wybór narzędzia, tak jak ja cały czas powtarzam, tak, po prostu mamy inne narzędzie, inny rodzaj sali. W związku z tym wysyłając informację z zaproszeniem na takie spotkanie, od razu ustalacie pierwszy termin i jak rozumiem, do tej pory tak było, jeśli się spotykaliście w realu, więc tutaj no to ja bym od razu wpisała również też drugi

termin, skoro są u was dwa terminy. No kworum, to jest właśnie to pytanie, jak... czy wy macie możliwość spotkania się w drugim terminie czy nie. Bo jeśli nie macie, no to musicie mieć co najmniej 50% członków, no bo tak zwykle jest określana ta liczba osób, która jest potrzebna do tego, żeby decyzja była ważna. Tylko tutaj, Damianie, moim zdaniem absolutnie stosujemy analogię, to jest tylko inne narzędzie, którego używacie. A zasady, które macie opisane w statucie, one obowiązują was.

Rafał Kowalski: Dobrze, tutaj w pytaniu Damiana jest jeszcze rozwinięcie, bo Damian też oczywiście się zastanawia, jak to udokumentować, że właśnie tyle osób jest na spotkaniu a nie mniej, ani więcej.

Dokumentowanie spotkań online, głosowania, lista obecności.

Nagrywanie spotkań

Rafał Kowalski: I tutaj chyba już przejdziemy do tych dokumentów.

Monika Chrzczonowicz: Tak.

Rafał Kowalski: Chyba, że coś jeszcze byś o organizowaniu, bo też jest sporo pytań o głosowanie, które właściwie jest elementem organizowania tego spotkania, ale najważniejsze jest to, jak potem potwierdzimy, że to tak właśnie wyglądało, a nie inaczej, prawda. I właśnie, no to może powiedzmy, jak to mamy ten pierwszy czy drugi termin, nieważne, musimy pokazać, ile osób na naszym spotkaniu online... ile osób w nim uczestniczyło i jak sobie tutaj z tym radzić, czy to obowiązuje nas jakaś lista obecności, jak ją tworzymy?

Monika Chrzczonowicz: Tutaj są różne metody, też osoby, które już miały takie spotkanie, pewnie mogą się podzielić... Paulina, jak rozumiem, miała, to też może się podzielić swoim doświadczeniem. Chętnie zobaczymy, jak wyście to robili. Natomiast to, znowu, trochę zależy od liczby osób, które masz. Bo jeśli ja na spotkaniu mam 12 osób mieć, to ja je widzę wszystkie i one mają imiona i nazwiska, i te imiona i nazwiska, ważne, na takim formalnym spotkaniu, to jest bardzo ważne, żeby osoby

podpisywały się rzeczywistymi swoimi danymi osobowymi, czyli no, żeby się nie podpisywały...

Rafał Kowalski: Imieniem.

Monika Chrzczonowicz: Tak, Fiona, chyba, że ktoś ma na imię Fiona, ale no nie wiem, albo Shrek, tylko żeby faktycznie było tam Monika Chrzczonowicz, tak, bo my te nazwy użytkowników mamy różne. Natomiast, jeśli... No tak i to jest jedna rzecz, czyli jeśli ja widzę te 12 osób, no to ja po prostu je widzę, jestem w stanie policzyć i obok pojawia się również lista użytkowników. Mogę ją sobie wyeksportować, mogę ją sobie... To znowu, trochę zależy od narzędzia. No ale w takiej... Gdyby się okazało, że ja nie mogę tej listy wyeksportować, no to mogę ją skopiować, zawsze mogą skopiować, tak. Mogę po prostu sobie zrobić zrzut ekranu i skopiować informacje, jakie osoby były. Co więcej, ja mogę zrobić sobie zrzut ekranu ze wszystkimi osobami, ze wszystkimi buźkami, które mi się tam pokazują i też jakby mieć potwierdzenie tego. I to jest jedna rzecz. Druga rzecz, jaką ja bym robiła, też od strony takiej formalnej, to miałabym przygotowany również dokument w... no, w jakimś nie wiem, Wordzie, Excelu, w czym tam macie swoją listę członków i tam odznaczała, że ta osoba pojawiła się na spotkaniu i to odznaczać może ten techniczny, ten administrator, który zawiaduje od strony właśnie takiej technicznej naszym spotkaniem, ten nasz host. Bo on wpuszczając też osoby... Często jest tak, że jest taki rodzaj poczekalni, może być hasło, może być poczekalnia, to jest znowu różnie. Ale jeżeli mamy poczekalnię, to widzimy po prostu też po kolei tych... te osoby, jak je wpuszczamy i tutaj może być po prostu też taka... takie odznaczanie. Trzeci sposób, jaki widzę. Mamy hasło, czyli jakby nie mamy wpuszczania z poczekalni, mamy tam po prostu, wszystkie osoby już się pojawiły. No to osoba, która jest tym prowadzącym, przewodniczący takiego spotkania, jak się wita, to też potem prosi każdą osobę o to, żeby się przedstawiła. I po kolei wtedy też znowu jest odznaczany. Żeby powiedziała dzień dobry, skąd jest albo jak się czuje, albo że jest jej przyjemnie, no i powiedziała jakby jak się nazywa. To też jest jakiś taki sposób na zbudowanie pewnej atmosfery, że się wszyscy widzimy, że

wszyscy się witamy i że to jest fantastyczne, no a z drugiej strony pozwala na szybkie sprawdzenie tej listy obecności.

Rafał Kowalski: A powiedz mi, czy ta lista obecności, czy to... no bo powiedziałaś jakby, jak na spotkaniu się zorientować, ile tych osób jest. Powiedziałaś, że można sobie skopiować, że można też ekran, ale czy to jest wystarczający jakby dokument dla nas wewnątrz, a też potem, gdybyśmy komuś mieli go pokazać, czy też my powinniśmy coś potem z tym dalej zrobić, zebrać jakieś podpisy, czy nie?

Monika Chrzczonowicz: Nie ma, bo my się spotykamy online, już większego podpisu niż to, że będzie nasza twarz na print screenie tego... na ekranie i zrobiony z tego print screen, to już nie ma... znaczy, tak, w tym czasie rzeczywistym myśmy się spotkali, tak, tyle osób było. To jest... więc nie, my nie musimy zbierać jeszcze kolejnych podpisów, to nie jest tak, że spotykamy się online a potem... i jesteśmy z różnych miejsc Polski, a potem wysyłamy do siebie po kolei papier kurierem, żeby się podpisać, no nie, to jest kompletnie bez sensu. Spotkaliśmy się online, bo dopuszczają to przepisy i potwierdzamy, że to spotkanie się odbyło. Jednym z potwierdzeń tego, że byliśmy na tym spotkaniu, jest właśnie taki print screen ekranu, tak. Oczywiście możemy zrobić sobie, jeśli jest dużo osób, to cztery ekrany sobie zrobić z print screenami, albo wystarczy, że... tak jak mówię, wyeksportujemy sobie gdzieś tę listę.

Rafał Kowalski: Mam tutaj takie pytanie. Pytanie jest od Piotra. Ono jest troszkę takie, że tak powiem, ten rozszerzony print screen, że tak powiem. Bo Piotr się pyta, czy do KRS... w ogóle te pytanie warto by poprzedzić pytaniem: Czy warto nagrywać całe spotkanie online? A Piotr się pyta: Czy do KRS jest potrzebne takie nagranie online?

Monika Chrzczonowicz: Piotrze, to tak, jeśli... To najpierw Rafale tobie odpowiadam na pytanie, czy warto nagrywać całe spotkanie. Tak, warto nagrywać całe spotkanie dla celów naszych na pewno, dla celów dowodowych warto nagrywać takie spotkanie. To, czy my będziemy wysyłali takie spotkanie do KRS-u, czy nie, trochę zależy od nas...

Rafał Kowalski: To nagranie.

Monika Chrzczonowicz: To nagranie, tak. Znaczy jakby nagranie tego spotkania, oczywiście, to trochę zależy od nas. Moim zdaniem, to jest niepotrzebne, wystarczy dokument, protokół, jaki robimy, ta notatka, tak. Dlatego też mówiłam, że warto, żeby była osoba, która robi po prostu normalnie notatkę-protokół. Czyli jakby zapisuje informacje najistotniejsze, jakie się działy w czasie spotkania. Nagranie spotkania służy temu, żeby w razie czego mieć informacje, co się zadziało i w razie czego móc wysłać to do KRS-u. Dlaczego nie wysłać od razu... Znaczy, wiecie, oczywiście możecie, jak najbardziej, natomiast to też jest tak, że nie wszystkie KRS-y są gotowe na przyjęcie takiego czegoś, takich... dokumentów w takiej postaci, że to będzie nagranie. Poza tym im to nie wystarczy, no bo na nagraniu wy macie różnego rodzaju informacje, natomiast w protokole zapisuje się dość syntetycznie, tak. To znowu tutaj powiem, analogicznie jak na spotkaniu takim normalnym, moglibyście sobie je nagrywać, tak, na takim spotkaniu w sali, moglibyście sobie je nagrywać, robić z tego transkrypcję.

Rafał Kowalski: Albo stenografować na przykład.

Monika Chrzczonowicz: Albo stenografować, dokładnie, po to, żeby rzeczywiście potem był bardzo dokładny protokół, ale nie wysyłacie tego stenogramu, wysyłacie protokół, więc tutaj jest dokładnie tak samo. Macie ten stenogram dla siebie, macie to nagranie dla siebie, ale wysyłacie protokół.

Rafał Kowalski: Dobrze, Moniko, prawie zbliżamy się do 50. minuty naszego spotkania.

Monika Chrzczonowicz: Ojej.

Rafał Kowalski: I czas chyba powiedzieć o głosowaniach. Może powiedzmy najpierw o takim, no najprostszym, czyli jawnym głosowaniu, jak sobie je online w prosty sposób przeprowadzić?

Monika Chrzczonowicz: To zależy, jak dużo jest osób, to znowu, bo to jest... No tak, no jeśli masz 12 osób, to wróć do tego mojego przykładu i widzisz wszystkie te osoby, osoba, która je... prowadzi spotkanie, czyli przewodniczący widzi wszystkie te osoby, to może zadać pytanie... no jakby zadać pytanie, czy ktoś... czy jesteście za i wtedy widzi, tak, znaczy jakby liczy po prostu osoby na ekranie, które podniosły rękę, przez podniesienie ręki, wszystkich widzimy, tak jak ja teraz podnoszę rękę, widać mnie, okej, to ja zagłosowałam tak. Oczywiście cała procedura z pytaniem, kto jest przeciw, kto się wstrzymał, powinna tutaj zostać zastosowana, pamiętajcie o tym i żeby to też zostało zapisane w protokole. To jest dobre przy małej liczbie osób, kiedy masz jeden ekran, na którym wszyscy się mieszczą, ale jeżeli masz dużo osób, no to tutaj metody były znowu, takie podpowiedzi od Julki Kluczyńskiej, której bardzo dziękujemy za te podpowiedzi, były takie, żeby głosować na czacie, to znaczy, że osoby głosują na czacie i przynajmniej trzy osoby to liczą. Ja znam jeszcze inną metodę taką i brałam sama udział w takim głosowaniu po prostu, kiedy przewodniczący tego spotkania po kolei się pytał kolejne osoby, kto jest za. I on wymieniał kolejne nazwiska. Tak, Monika Chrzczonowicz za, przeciw czy się wstrzymuje? Więc jakby po kolei po prostu każda osoba udzielała odpowiedzi na to pytanie, to też jest jakaś metoda, tak, jest tutaj różnorodnie. Jest jeszcze jeden sposób, można podnosić... zwykle w tych komunikatorach takich do spotkań online, są tak zwane łapki do podnoszenia, no są tam różne emotikony, też są łapki, więc możemy się umówić też, że głosujemy w taki sposób, że przez podniesienie tej rysunkowej łapki. Tylko, Rafał, ważne jest to, żeby ta informacja też wcześniej dotarła do naszych uczestników, żeby ich poinstruować i żeby im nawet pokazać, tak, zanim my w ogóle przejdziemy do głosowania, to pokazać, w którym miejscu trzeba kliknąć, żeby ta łapka się pokazała i co to oznacza, tak. Żeby też nie było takiego poczucia, że ja nie zdążyłem kliknąć, albo nie wiedziałem, albo zagapiłem się, tak. Tylko rzeczywiście, żeby ta instrukcja była precyzyjna, jak my głosujemy.

Rafał Kowalski: Dobrze, czyli warto sobie to przetestować i być pewnym, że uczestnicy odnajdują się w tym. Mam jeszcze... jest tutaj jeszcze jedno pytanie... o,

chyba znowu od Damiana: Jeśli głosujemy online, to czy potrzebne jest w ogóle wybór komisji, ona się chyba nazywa skrutacyjna?

Monika Chrzczonowicz: Damianie, to jest... Komisja skrutacyjna nie jest organem obowiązkowym. Znaczący nie jest organem obowiązkowym ustawowym, natomiast ona może wynikać z twojej procedury statutowej. No i jeżeli masz... statutowej bądź też, nie wiem, opisu w regulaminie, bo niektóre stowarzyszenia mają regulaminy walnego zebrania członków, gdzie jest ta informacja. I teraz tak, no jeżeli masz taką procedurę, no to, tak jak powiedziałam, to nieważne, że ty to robisz online, ważne, że masz procedurę, która jest określona. Jeżeli to jest w statucie, to niestety obawiam się, że ta komisja skrutacyjna powinna być. Jeżeli masz opis taki, że masz to w regulaminie, no to być może możesz zmienić ten regulamin, ale też znowu nie wiem, kto go zmienia i nie wiem, w jaki sposób. Trochę odpowiadając na to pytanie, trzeba patrzeć po prostu na swoje własne procedury, jak wy to do tej pory robiliście i z czego to wynikało. Czy to był taki rodzaj przyzwyczajenia, że tak robiliście, bo też niektórzy tak mówią, że my to właściwie nie mamy nigdzie wpisane. No tak, no to jak nie macie nigdzie wpisane, to dlaczego to robiliście? No bo, tak nam się wydawało, że będzie dobrze, no i tak.

Rafał Kowalski: Ale z drugiej strony, jeżeli zawsze tak robiliśmy, to też online nadal możemy tak zrobić, bo wybór takiej komisji to nie jest też jakiś wielki problem onlinowo, prawda, a będą liczyć te głosy.

Monika Chrzczonowicz: Tak, nie jest też jakiś bardzo wielki problem, przynajmniej mamy osoby, które liczą głosy, wyznaczone do tego, więc to też jest okej. Z tym, że ja z tego, co wiem, to zwykle ta komisja skrutacyjna była wybierana wtedy, kiedy było głosowanie tajne, więc ja rozumiem, że ona była potrzebna do policzenia głosów. To też wydaje mi się, że na spokojnie możemy sobie wybrać nadal komisję skrutacyjną, nawet przy tym głosowaniu tajnym, która po prostu nam, nie wiem, przedstawi te wyniki, które są... jakby otrzymaliśmy, tak.

Rafał Kowalski: Właśnie, Monika, weszłaś już na ostatnie pytanie, które ja chciałem zadać, mianowicie na głosowanie tajne. To będzie ostatnie pytanie, dlatego bo już czas nam mija. No właśnie, głosowanie tajne, wiemy, że jest możliwe, prawda? A coś więcej możemy powiedzieć na ten temat, jak to zorganizować?

Monika Chrzczonowicz: Są różnego rodzaju tutaj... Tak, po pierwsze, to prawdopodobnie Paulina, która miała głosowania tajne, może też nam dopowiedzieć, jak oni to robili.

Rafał Kowalski: Na ZOOM-ie.

Monika Chrzczonowicz: No ja wiem, że na ZOOM-ie, ale... ale jestem ciekawa jak, bo jestem ciekawska trochę. Natomiast z tych moich informacji jest też tak, że my możemy użyć ankiety takiej... no takiego rodzaju ankiety, gdzie sobie jakby wpisujemy informację o... nie wiem, o osobach na przykład, o kandydatach do zarządu, tak, o kandydatach do zarządu i potem link do tej ankiety puszczaemy do wszystkich osób, one mają możliwość zagłosowania, nie wiem, czy tam na jedną osobę, na trzy osoby, w zależności od tego, ile osób my do tego zarządu wybieramy spośród ilu kandydatów. Tylko... I tutaj znowu, takie ankiety są dostępne, takie narzędzia są dostępne, one są opisane w tym tekście o którym mówiłam, Tomka Kelera, tam na pewno jest Mentimeter, taki rodzaj narzędzia, który pozwala na tworzenie takich ankiet. Natomiast ja mam jedną radę, zróbcie sobie wcześniej taką ankietę, nawet testową, wpisując sobie, nie wiem, na przykład: Jaką postać z bajki lubisz najbardziej, jaką postać ze Shreka lubisz najbardziej. Masz Ośła, Fionę, Shreka i Smoczycę. Kogo wybierasz Rafał?

Rafał Kowalski: Smoczycę.

Monika Chrzczonowicz: Okej, spoko, tak myślałam. Ja, Fionę, oczywiście. No, okej, no i mamy takie głosowanie, do zarządu wchodzi Fiona i Smoczyca, fantastycznie, dwie kobiety będą rządzić, super.

Rafał Kowalski: Ale to miało być tajne, przepraszam.

Monika Chrzczonowicz: No dobra, no ale my zrobiliśmy sobie ankietę. Chodzi mi o test, tak, żebyście sobie po prostu zrobili test, znowu, w małej grupie, że to działa i widzicie po prostu też od razu te wyniki. Żeby nie robić takiej ankiety na żywo w czasie takiego waszego spotkania, bo może nie wyjść.

Rafał Kowalski: Czyli kolejne zalecenie tego typu, żebyśmy przetestowali sobie różne rzeczy, prawda?

Monika Chrzczonowicz: Tak, w trakcie.

Rafał Kowalski: To są nowe narzędzia, z którymi część z naszych... może akurat my jesteśmy dobrzy w tych narzędziach, ale nie wszyscy nasi członkowie czy uczestnicy tego spotkania mają je tak dobrze rozpoznane, więc warto im je przedstawić i oswoić, żeby oni też mieli pewność, że robią to, głosują na to, na co chcą zagłosować i nie popełniają błędów technicznych. Będziemy już kończyć...

Monika Chrzczonowicz: Tak, wiesz co, to nawet powiedziałaś dobrze, że można też wysłać wcześniej do uczestników wszystkich naszego spotkania taką właśnie ankietę testową i pokazać, okej, tak będziemy wybierać zarząd, a na razie zagłosujecie na postać z bajki, żeby po prostu faktycznie się z tym oswoili. Okej. Już kończymy?

Rafał Kowalski: Ja bym chciał jeszcze tutaj wrócić do jednego pytania, bo oni nie wierzą nam, nasi uczestnicy nam nie wierzą, bo stowarzyszenie, bardzo mi się podoba wasza nazwa, Stowarzyszenie Koło Polarne, ja rozumiem, dlaczego macie konieczność spotkania się online. Czy screen jest listą obecności? Bo Stowarzyszenie Koło Polarne pisze, że nie przekonuje ich to, że screen jest listą obecności albo jakaś lista robiona przez prowadzącego protokolanta, nie są przekonani, czy możemy ich jakoś przekonać, że to jest lista obecności?

Monika Chrzczonowicz: No, drogie Stowarzyszenie Koło Polarne, ja nie mam dobrego argumentu do tego, żeby was przekonać, oprócz tego, no, że jeżeli się widzimy, tak jak

teraz się widzimy i my też widzimy wasze komentarze, to znaczy, że jesteście wy obecni i my obecni tutaj na tym spotkaniu i jedyną rzeczą, którą pozostaje nam do zrobienia jest udokumentowanie tego. Dokumentowanie tego może się odbywać za pomocą właśnie albo nagrania, które będzie po tym live i będziecie też mogli do niego wrócić, albo też jakiegoś print screenu, jakby teraz zrobić print screena z widoku, jak ja bym zrobiła print screena z widoku, który tutaj mam, no to też by było widać, jakie osoby są, jakie są komentarze, więc no nie da się jakoś w inny sposób tego udokumentować, no bo to jest spotkanie online, no my jakby nie mamy innej możliwości. Oczywiście, ja wiem właściwie, dlaczego o to pytacie.

Co i w jakiej formie wyślemy pod spotkaniu do KRS

Monika Chrzczonowicz: Rafał, trochę chciałam powiedzieć, że jednak o tym KRS-ie ja muszę powiedzieć, no bo jest pytanie, w jaki sposób my potem wyślemy te dokumenty do KRS-u. Moi drodzy, tu jest bardzo, bym powiedziała, praktyczna rada, która mówi tyle: osoba, która robi to... znaczy ten protokół, niech ten protokół wydrukuje i go podpisze. To znaczy, wracamy do papieru. Dlaczego? Dlatego, że do KRS-u my możemy złożyć, owszem, elektronicznie dokumenty, ale tylko wtedy, kiedy mamy kwalifikowany podpis elektroniczny. W związku z czym nasz cały protokół, który jest ze spotkania online, gdzie osoba, która jest na tym spotkaniu protokolantem, wpisuje, kto był na tym spotkaniu, potwierdza jakby, kto był na tym spotkaniu, dołączając właśnie albo ten print screen, albo eksport z jakiegoś narzędzia tej listy, albo po prostu wypisując kolejne imiona i nazwiska, ona to potwierdza swoim podpisem własnoręcznym i tak się dołącza te dokumenty do KRS-u, to jest po prostu najprostszy sposób, ja nie mówię, że nie jest możliwe składanie elektronicznie, jest, ale wtedy, kiedy macie kwalifikowany podpis elektroniczny.

Rafał Kowalski: Rozumiem, że jak po prostu KRS powinien takiemu protokolantowi wierzyć, on nie musi zbierać jeszcze podpisów wszystkich uczestników, bo nie ma takiej potrzeby, bo jest od tego, żeby poświadczyć, że właśnie tak się rzecz odbyła, tak?

Monika Chrzczonowicz: Tak, tak. Ale ja rozumiem, drogie Koło Polarne, że macie te obawy, my też mamy, ale od tego też jesteśmy, żeby ten KRS edukować i żeby po prostu te dokumenty były przyjmowane w takiej postaci, bo nie widzę powodu, dla którego KRS miałby kwestionować to, że wybraliśmy sobie Rafała Kowalskiego do zarządu albo Shreka do zarządu, albo Smoczycę do zarządu, tak, wszystko jedno. Bo my wiemy, kogo wybraliśmy. Mamy nagranie w razie czego.

Rafał Kowalski: Dobrze, jeszcze na sam koniec, no, ostatecznym testem, to będzie to, czy KRS te dokumenty nam przyjmie, zatwierdzi i jakby przejdą one test tego KRS-u, prawda.

Monika Chrzczonowicz: Ja bym powiedziała tak, KRS nie jest ostatecznym testem. KRS, to jest jakby tylko potwierdzeniem. Pamiętajcie, to wy podejmujecie decyzje. Decyzje, które są podjęte również na spotkaniu online, to znaczy dotyczące na przykład wyboru tego nowego zarządu, one są ważne od momentu ich podjęcia. A informacja o tym, że ta osoba jest wpisana do KRS-u, to jest tylko potwierdzenie, to nie KRS za nas wybiera, to my wybieramy.

Rafał Kowalski: Miałem na myśli to, że jak my nie przekonamy Koło Polarne, to jest szansa, że KRS przekona Koło Polarne.

Monika Chrzczonowicz: Może.

Rafał Kowalski: Na koniec chciałem jeszcze, bo już naprawdę musimy kończyć, poprosić o taką planszę z podsumowaniem... nie pamiętam ile tam jest, czy sześć, czy siedem, czy pięć, takich zasad prowadzenia spotkania online. Chyba nie będę cię prosił, Moniko, żebyś jeszcze raz je wszystkie powtórzyła, bo...

Monika Chrzczonowicz: Ja ich nie pamiętam, bo na tej tablicy, one były układane w różny sposób. To są takie nasze rady, o których mówiliśmy tutaj w trakcie.

Rafał Kowalski: Tak, zerknijcie sobie na tę tablicę, to jest troszkę podsumowanie takie tych, no szczególnie tych takich trzech bloków, gdzie mówiliśmy o tym, jak

dokumentować, jak organizować, jak przygotowywać. Zerknijcie tam, nie powiedzieliśmy jeszcze... a, ja pamiętam jedną rzecz z tego i o tym żeśmy też nie powiedzieli, żeby wyłączyć sobie, co żeby sobie wyłączyć?

Monika Chrzczonowicz: Nie wiem, co?

Rafał Kowalski: Żeby sobie wyłączyć widok siebie, żeby nie widzieć się.

Monika Chrzczonowicz: Aaa... żeby wyłączyć widok siebie, ale tam na tej tablicy tego nie ma.

Rafał Kowalski: Nie ma?

Monika Chrzczonowicz: Nie ma.

Rafał Kowalski: To tym bardziej powiedzmy.

Monika Chrzczonowicz: Tak, niektóre narzędzia dają taką możliwość, żeby wyłączyć widok siebie. No nie wiem, no to jest wygodne, no w ZOOM-ie tak na przykład jest, ale nie jest to też konieczne, tak, to nie jest rzecz, którą musicie robić.

Rafał Kowalski: Nie jest to konieczne. Ale warto to spróbować, bo są takie badania, które wskazują na to, że jak się na siebie patrzy w ekranie, to człowiek dużo więcej energii zużywa, niż jakby na siebie nie patrzył.

Monika Chrzczonowicz: Dlatego trzeba robić przerwy.

Rafał Kowalski: Dlatego... jak ktoś chce patrzeć na siebie, to musi robić przerwy. Dobrze, ja ci Moniko bardzo dziękuję.

Monika Chrzczonowicz: Ja również.

Rafał Kowalski: Teraz powiem kilka, jeszcze zostawię ci na koniec czas, ale teraz powiem, to co zawsze muszę powiedzieć na koniec, to znaczy, że tak, że oglądaliście LIVE ngo.pl o tym, jak przygotowywać, prowadzić i dokumentować spotkania online, że jeżeli ktoś z was nie mógł obejrzeć, to ten live będzie nagranie dostępne, że jeżeli

nie odpowiedzieliśmy na jakieś pytania z komentarzy, bo ja starałem się wyławiać, ale nigdy nie udaje nam się wyłowić wszystkich, to na wasze pytania odpowiedzi się znajdą, będziemy wszystkie komentarze, na wszystkie pytania starali się odpowiedzieć. Co jeszcze? Że bardzo dziękujemy również wam za uczestnictwo. Nagranie tego live'a, tej transmisji będzie też dostępne na naszym profilu na YouTube, więc warto go subskrybować, bardzo do tego zachęcam. No i cóż, to chyba wszystko. Monika, ponieważ Monika trochę krócej uczestniczyła w spotkaniu, bo ją internet wyrzucił, więc będzie miała możliwość powiedzenia kilku słów na koniec.

Monika Chrzczonowicz: Bardzo wam dziękuję za to spotkanie, spotkanie online, też przed wakacjami i życzę udanych wakacji.

Rafał Kowalski: Ja również, bardzo mi było miło, żegnamy się. Do widzenia.

Monika Chrzczonowicz: Do widzenia.